

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 SIERPNIĄ 1936 ROKU

NOWY UKŁAD HANDLOWY POLSKO-FRANCUSKI

Dn. 20 lipca r. b., po 10-ciodniowym przedłużeniu dawnej — z r. 1924 — umowy handlowej polsko-francuskiej, weszło w życie nowe porozumienie handlowe polsko-francuskie, parafowane w Paryżu dn. 18 lipca r. b. Porozumienie to ma charakter tymczasowy, jest zawarte na pół roku, może być jednak wypowiedziane w terminie do dn. 31 sierpnia — a wówczas wygaśnie 1 października, lub też automatycznie przedłużone na każdy kwartał następny, jeśli nie będzie wypowiedziane na 2 tygodnie przed końcem poprzedzającego kwartału. Prowizorium to zmienia zasadniczo dotychczasowe stosunki polsko-francuskie. Przyznaje bowiem polskiemu towarom, eksportowanym do Francji, klauzulę największego uprzywilejowania i taryfę minimalną, co znakomicie polepsza szanse polskiego eksportu do Francji. Wzajemnie — Polska przyznaje Francji szereg zniżek celnych na eksportowane z Francji towary — zamiast wygasłych zniżek celnych, przyznanych Francji w r. 1924.

Jeśli chodzi o artykuły chemiczne, to udzielona została Francji pokaźna ilość zniżek w polskiej taryfie celnej, zastępujących dawne zniżki z r. 1924, lub też całkiem nowych. Przy badaniu żądań, wysuniętych przez stronę francuską w zakresie ceł polskich na artykuły chemiczne, delegaci Rady Traktatowej, współdziałający z polską delegacją przy rokowaniach, poszli drogą która dała w swoim czasie doskonałe rezultaty przy zawieraniu umowy handlowej z W. Brytanią. Mianowicie, przeprowadzono cały szereg rozmów, narad i konferencji z francuskim Związkiem Przemysłu Chemicznego oraz poszczególnymi przedsiębiorstwami francuskimi, produkującymi i eksportującymi artykuły chemiczne do Polski. W wyniku tych narad nastąpiło całkowite uzgodnienie poglądów obu przemysłów chemicznych — polskiego i francuskiego — zarówno co do charakteru eksportu francuskiego, jak co do żądań w zakresie zniżek celnych. Narady zakończone zostały spisaniem wspólnego sprawozdania, dostarczonego oficjalnej polskiej i francuskiej delegacji do rokowań, które w wyniku osiągniętego przez sfery gospodarcze porozumienia miały na tym przynajmniej odcinku znakomicie uproszczone negocjacje.

Osiągnięte w ten sposób porozumienie między francuskim i polskim przemysłem raz jeszcze potwierdza słuszność tezy o wielkim pożytku bezpośrednich rozmów między przemysłami — w toku prowadzonych między Rządami rokowań.

W zakresie wysokości obrotów towarowych między Francją a Polską, zawarte prowizorium ustala zasadę całkowitego zrównoważenia obrotu, przyczem za punkt wyjściowy przyjęto wartość polskiego przywozu z Francji w r. 1935. Kontyngenty przeto, które zamknąć się ma import towarów francuskich do Polski, odpowiadać będzie zmniejszonej o pewien odsetek wartości takiego przywozu w odpowiednim okresie czasu ubiegłego roku. Co kwartał przeprowadzane rozliczenia mogą wskazać na konieczność przeprowadzenia pewnych korekt, uskutecznianych w następnym okresie kwartalnym.

Jeśli wreszcie chodzi o sprawy rozrachunków, nie wynikających z obrotu towarowego, to specjalne postanowienia umowy regulują również tę sprawę w sposób nowy, a bardzo ciekawy i celowy.

Zawarte obecnie prowizorium kończy ostatecznie ten etap polskiej polityki gospodarczej, który był związany z wprowadzeniem w życie nowej taryfy celnej. Dawny bowiem traktat polsko-francuski przewidywał pewne procentowe zniżki od stawek taryfy celnej, a mechaniczne przerachowanie ich na nową taryfę o innej konstrukcji i innych stawkach celnych zniekształcało bardzo często logiczną strukturę tej taryfy. Obecne zniżki przystosowane są już do nowej taryfy celnej, stanowią więc wyraźny postęp w porównaniu z dotychczasowym stanem rzeczy.

Równocześnie jednak nowe prowizorium rozpoczyna cykl umów, jakie Polska zawiera w obliczu wprowadzenia reglamentacji obrotu dewizowego. Jest to bowiem pierwsza umowa, jaką znegocjowaliśmy licząc się już ze zmianami warunkami życia gospodarczego — w związku z polskimi przepisami dewizowymi.

Należy stwierdzić, że podpisane przed paru dniami porozumienie jest niewątpliwie polepszeniem dotychczasowego stanu rzeczy w zakresie stosunków gospodarczych polsko-francuskich.

NOWE DZIAŁY PRODUKCJI

Założona została w Warszawie pod firmą Zakłady Chemiczne „J. Tobis” Sp. kom. fabryka niewyrabianych w kraju soli antymonu, baru, bizmutu, cynku, cyny, kadmu, kobaltu, litu, niklu, seleniu i strontu. Sole te wyrabiane będą w 3-ch gatunkach, t. j. produkty techniczne, preparaty farmaceutyczne oraz odczynniki analityczne. Zarząd fabryki mieści się w Warszawie, Sto-krzyska 23; wypuszczenia preparatów na rynek należy się spodziewać we wrześniu r.b.

WŚRÓD KSIĄŻEK

Z okazji 25-lecia Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu, wydana została staraniem przedsiębiorstwa monografia Tomaszowskiej Fabryki. Monografia ta jest tak szczegółowym zjawiskiem w warunkach naszej rzeczywistości, że należy jej poświęcić specjalną uwagę.

Pięknie opracowana historia Tomaszowskiej Fabryki — na tle historii rozwoju produkcji sztucznych włókien, rozpoczyna we wstępnym rozdziale monografię. Dalej omówiono założenie i przedwojenną działalność Tomaszowskiej Fabryki, położenie w okresie wojennym i powojennym, wreszcie światową rolę jedwabiu sztucznego. Specjalny rozdział mówi o nowych działach produkcji: tomoianie, włóknie ciętym i siarczku węgla. Ożywiona i wszechstronna działalność społeczna stanowi treść rozdziału „Tomaszowska Fabryka a jej pracownicy”, wreszcie szereg zestawień liczbowych i statystycznych zamyka doskonale opracowaną monografię. Tekst napisany jest w ten sposób, że czyta się go z coraz bardziej rosnącym zainteresowaniem: warto zapoznać się z całością monografii, aby stwierdzić wielki postęp przemysłowy, techniczny i organizacyjny, jaki Tomaszowska Fabryka wniosła do życia gospodarczego naszego kraju. Jest to dorobek trwały i nieprzemijający, a tem cenniejszy, że działalność społeczna — w najszerszym tego słowa rozumieniu — uzupełnia zdobycze techniczne i finansowe.

Monografia wydana została w niezwykle szlachetnej formie graficznej, w kompozycji i układzie znanego polskiego artysty grafika, Tadeusza Gronowskiego. Wysoki poziom artystyczny całości, a zwłaszcza plansz, rysunków i wykresów stawia wydawnictwo najniewątpliwiej w pierwszym szeregu podobnych książek już nietylko w skali polskiej, ale międzynarodowej.

Tomaszowskiej Fabryce Sztucznego Jedwabiu należą się wyrazy głębokiego uznania za podjęcie i zrealizowanie wysiłku wydania książki, która zarówno treścią jak formą zadawała najwyższe wymagania.

Nakładem Głównego Urzędu Statystycznego ogłoszone zostało niezmiernie interesujące wydawnictwo p. t. „Statystyka przemysłowa za r. 1934”. Książka obejmuje długi szereg zesta-

wień, dotyczących zatrudnienia i wypłat w górnictwie i przemyśle, tudzież bardzo szczegółowe dane o produkcji przemysłowej w r. 1934. Statystyka obejmuje: górnictwo, przemysł mineralny, metalowy, elektrotechniczny, chemiczny, włókienniczy, papierniczy, skórzaný, drzewny, spożywczy i obuwia mechanicznego.

Statystyką objęte są zakłady przemysłowe, wykupujące świadectwa przemysłowe I — VII kategorii. Jeśli chodzi o przemysł chemiczny, statystyka taka jest naogół wystarczająca, z wyłączeniem jednak statystyki produkcji mydła. Według bowiem danych G. U. St. w r. 1934 wyprodukowano w Polsce 37.251 tonn, podczas gdy jest rzeczą notorycznie znaną, że faktyczna produkcja mydła w tym czasie wyniosła znacznie więcej. Przyczyna różnicy tkwi oczywiście w tem, że spora ilość mydła produkowana jest w zupełnie drobnych warsztatach przemysłowych, a nawet rzemieślniczych.

Według danych G. U. S. liczba czynnych w przemyśle chemicznym w r. 1934 zakładów przemysłowych wyniosła 892, liczba robotnikodni — przeszło 13 milionów, ilość zatrudnionych robotników — 45.600, pracowników umysłowych — niespełna 8.000, wypłaty robotnicze — prawie 80 milionów złotych, świadczenia na ubezpieczenia społeczne przeszło 10 milionów złotych.

Wartość produkcji chemicznej w r. 1934 obliczona jest na ok. 650 milionów.

Wydawnictwo „Statystyka przemysłowa” stanowi cenne źródło informacyjne, opracowane w sposób przejrzysty i łatwy w posilkowaniu się zebranymi danymi.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Bezpośrednie połączenie okrętowe Gdyni z portami Afryki Południowej.

Wobec stałego rozwoju obrotów handlowych z Unją Połudn.-Afrykańską linja „Transatlantic”, utrzymująca łącznie z linją Wil. Wilhelmsen regularny dwutygodniowy serwis z portów norweskich do Afryki Południowej i spowrotem, postanowiła podjąć próbę zorganizowania bezpośredniej, miesięcznej komunikacji z portów polskich do Afryki Południowej.

Pierwszy statek tej linii, m/s „Klipparen” będzie ładował w Gdyni i Gdańsku bezpośrednio do następujących portów Połudn.-Afryki: East London, Cape Town i Durban około 23/25 lipca b. r.

Stawki przewozowe do portów zatoki Meksykańskiej.

Obradująca w Paryżu Konferencja zachodnio-indyjska, ustalająca wysokość stawek frachtów morskich, uznała porty Gdyni i Gdańska za t. zw. porty bazowe (basic ports), wobec czego stawki transportowe z tych portów do Kuby i Zatoki Meksykańskiej zostały obniżone do poziomu stawek Hamburga i Rotterdamu.

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych, ogłoszone w NN. 19, 20, i 21 „Informatora Eksportowego“

Indje Holenderskie. Z dniem 20 czerwca b. r. skontyngentowany został przywóz siarczanu żelaza.

Irak. Weszła w życie z dniem 22 maja b. r. nowa taryfa celna, wprowadzająca znaczny wzrost obciążenia celnego.

Haiti. Z dn. 27 maja b. r. uległy zmianie przepisy o znakowaniu.

Holandja. Skontyngentowany został przywóz mydeł perfumowanych.

Norwegja. Przewidywane jest podwyższenie cła na biel cynkową.

Szwecja. Cło na potaż żrący uległo podwyżce z 2.50 Kr. do 4.50 Kr. za 100 kg.

Unja Połudn.-Afrykańska. Obniżono stawki celne na kleje, ceratę, farby i niektóre środki lecznicze.

Urugwaj. Przywóz kwasu cytrynowego dla produkcji wina został zwolniony od cła.

KRONIKA

XVI Kongres Chemii Przemysłowej odbędzie się w roku bieżącym od dn. 18 do 24 października. Szczegółowy program Kongresu jest już opracowany, obejmując — jak w latach poprzednich — prace w 19 sekcjach. Za najlepsze ze zgłoszonych prac przyznane będą dwie nagrody.

Zgłoszenie prac powinno nastąpić do dn. 15 sierpnia r. b. — pod adresem Towarzystwa Chemii Przemysłowej w Paryżu (Société de Chimie Industrielle — 28, Rue St. Dominique, Paris).

Międzynarodowe Biuro Nauczania Technicznego donosi nam, że najbliższy Międzynarodowy Kongres Nauczania Technicznego odbędzie się w roku bieżącym w Rzymie, od dn. 30 grudnia. Zgłoszenia na Kongres przyjmuje Sekretariat Biura — Paris, 12, Place de la Bourse, do dn. 15 września r. b.

Naczelniemi tematami obrad tegorocznego Kongresu będą: nauczanie techniczne a życie ekonomiczne, decyzja w wyborze zawodu, przygotowanie pracowników warsztatowych do obowiązku nauczania praktycznego w kołach zawodowych, rola kobiety w życiu ekonomicznym.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie donosi, że w okresie od dn. 1 do 21 października r. b. odbędzie się w Osaka (Japonja) wystawa przemysłowa. Zainteresowani eksporterzy polscy mogą otrzymać druki i schematy zgłoszeń w warszawskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej.

W związku z trudnościami przy rozdziale surowców tłuszczowych oraz żywicy, Związek Izb Przemysłowo-Handlowych rozpiął wśród wszystkich zainteresowanych przedsiębiorstw przemysłowych ankietę, której celem jest zorientowanie się w faktycznym imporcie i zużyciu tłuszczu oraz żywicy w r. 1934 i pierwszym półroczu r. 1935. Wynik ankiety, która zakończona będzie dn. 6 sierpnia r. b., posłuży za jeden z elementów ułożenia klucza podziału kontyngentów tłuszczowych i żywicznych między importerów.

Do Związku Przemysłu Chemicznego napływają bardzo często od zrzeszonych przedsiębiorstw — z prośbą o złożenie — wnioski, podania i t. p. do poszczególnych Ministerstw w sprawach celnych, przywozowych i t. d. Podania takie powinny być zaopatrzone we właściwą opłatę stempłową; zdarza się jednak, że firmy zrzeszone nadsyłają takie przedłożenia bez opłaty stempłowej. Związek zwraca uwagę na konieczność dołączania odpowiednich znaczków stempłowych do przesyłanych podań.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W „Monitorze Polskim“ Nr. 166 z dn. 20 lipca r. b. ogłoszone zostało pod poz. 308 obwieszczenie Ministra Skarbu w sprawie kontroli specjalnej przywozu do Polski towarów, pochodzących ze Szwajcarii.

Zgodnie z przepisami obwieszczenia, przy imporcie towarów ze Szwajcarii należy przedstawiać świadectwa rozrachunkowe, wystawiane przez Komisję Obrotu Towarowego. Ewidencję świadectw rozrachunkowych prowadzi Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego. Obowiązek przedstawiania świadectw wszedł w moc począwszy od dn. 25 lipca r. b.

W Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu Nr. 19 z dn. 21 lipca r. b. ogłoszony został pod poz. 595 okólnik Min. Skarbu, podający szczegółowe przepisy w sprawie kontroli specjalnej przywozu do Polski towarów szwajcarskich.

W „Monitorze Polskim“ Nr. 162 z dnia 15 lipca r. b. ogłoszone zostało pod poz. 295 zarządzenie Ministra Skarbu z dn. 10 lipca 1936 w sprawie zwolnienia od obowiązku przedstawiania zaświadczeń walutowych przy wywozie niektórych towarów.

ECHA

* P. Dr. Józef Landau, Vice-Prezes Związku Przemysłu Chemicznego, został odznaczony Krzyżem Komandorskim belgijskiego Orderu Leopolda II.

Składamy dekorowanemu wysokiem odznaczeniem serdeczne powinszowania.

* P. Inż. Feliks Wiślicki, Prezes Związku Przemysłu Chemicznego, został powołany na członka Rady Towarzystwa Przyjaciół Międzynarodowego Domu Chemii, (Société des Amis de la Maison de la Chimie) w Paryżu.

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAŃ FIRMY EDWARD GROŃNIEWSKI W WARSZAWIE, Srebrna 16.

Cena w zł. za 1 kg.

Alun chromowy	0.72
Alun krystaliczny	0.45
Antychlor krystaliczny	0.50
Biel cynkowa	0.65
Biel ołowiana	1.55
Boraks krystal.	0.90
Cerezyzna biała II gat.	1.80
Cerezyzna żółta	1.65
Chlorek magnezu	0.30
Chlorek baru	0.65
Chlorek wapna	0.40
Chlorek wapnia	0.28
Dwuchromian potasu	1.90
Dwuchromian sodu	1.60
Degras orygin. Stadlera	1.50
Dekstryna biała	0.60
* Esencja octowa 80%	2.70
Emetyk	7.50
* Formalina 40%	1.90
Fosforan sodowy 3 ⁱ zasadowy	0.90
Fenol krystal.	3.10
Fluorek sodu	2.20
Glukoza nieskażona	0.60
Kaolina	0.15
Kreda zwykła szlamowana	0.10
Kalafonja amerykańska „Hercules“ N. jasna	0.86
* Kwas octowy 30% techn.	1.—
Kwas mrówkowy	2.45
Kwas mlekowy 50%	1.50
Kwas mlekowy 80%	2.60
* Kwas fosforowy chem. czysty	3.50

* Kwas fosforowy techniczny	2.70
Kremotartar	2.25
Kwas cytrynowy	4.85
* Kwas solny techn.	0.16
Kwas winowy kryst.	5.25
Litopon 30%	0.72
Minja ołowiana prawie chem. czysta	1.26
Minja żelazna	0.40
Nadboran sodowy	4.10
Nadmanganian potasu	3.50
Naftalin	0.60
Nigrozyna wodna	7.—
Nigrozyna tłuszczowa	12.—
Olej rycynowy	1.80
Olej kostny	4.50
Olej turecki 50%	0.85
Olej turecki 80%	1.50
Oropon (bejca dla skór)	1.90
Octan sodu	1.—
Ozokeryt czarny	2.—
Ozokeryt bielony	4.70
Parafina w taflach	1.14
Perhydrol 30%	3.20
Siarka	0.36
Siarczan glinu	0.25
Siarczan żelaza	0.20
Sól szczawikowa	1.50
Sól glauberska kryst.	0.10
Sól gorzka	0.22
Sadze angielskie	1.50
Tłuszcz z wełny jasny	0.95
Tłuszcz z wełny ciemny	0.75

Ceny powyższe są cenami hurtowymi i rozumieją się za 1 kg loco skład Warszawa wraz z opakowaniem; ceny za produkty oznaczone gwiazdką, rozumieją się bez opakowania.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:

„PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BOŻUTA Sp. Akc.“, Łódź tel. 195-96, 195-97; Warszawa, Piusa XI. 3. m. 8, tel. 8-38-78.

„WOLA KRZYSZTOPORSKA“ Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.

ZAKŁADY CHEMICZNE W WINNICY, S. A. Winnica, poczta Henryków k/Warszawy, tel. 1-a podm. 17. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross. Łódź, Gdańska 81, tel. 186-12.

Chlorek wapna bielący:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-94.

Chlorek wapnia (CaCl₂):

„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 5-91-24.

Dwuchromian potasu i dwuchromian sodu, sól glauberska kalc:

Tow. Fabryk Portl. Cem. „WYSOKA“ Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka Nr. 7, fabryka w Wrzosowej, p-ta Częstochowa 4. Wyłączna sprzedaż: D/H. Maurycy Luxemburg. Warszawa, Senatorska 28/30, tel. 6 00 19.

Farmaceutyczne przetwory:

Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN“, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess. „Fr. KARPINSKI Spółka Akcyjna“, Warszawa. Wolność 9, tel. 11-06-00.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:

Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Przem. Tłuszcz. „SCHICHTLEVER“ Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:

Sp. Akc. „WOLBROM“, Warszawa, Leszno 15, tel. 11.06-81,

Zakł. Kauczukowe „PIASTÓW“ Sp. Akc., Warszawa, Złota 35, tel. 533-49.

Jedwab sztuczny:

Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN SZTUCZNYCH „CHODAKÓW“, Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel. Sochaczew 81.

Karbid:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-94.

Klej kostny i skórny:

Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Kwaśny węgiel sodowy (bicarbonat):

„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Oleina zwierzęca:

Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Siarczek węgla:

Sp. Akc. TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Słomka i włosie wiskozowe:

Sp. Akc. TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:

„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Soda kaustyczna:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-94.

Sól glauberska krystaliczna:

„TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.

Stearyna:

Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego“ bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.